

İLKÖĞRETİM OKULLARININ KURUM DENETİMİ SIRASINDA KARŞILAŞILAN SORUNLARA İLİŞKİN DENETMEN VE YÖNETİCİ GÖRÜŞLERİ

Doç. Dr. Salih Paşa Memişoğlu
Abant İzzet Baysal Üniversitesi
memisoglus@hotmail.com

Zeki Ekinci
Mardin Milli Eğitim Müdürlüğü
ekincizeki@hotmail.com

Özet

Bu araştırmanın amacı, ilköğretim okullarının kurum denetimi sırasında karşılaşılan sorunlara ilişkin eğitim denetmenleri ve okul yöneticilerinin görüşlerini ortaya koymaktır. Araştırma tarama modeliyle yürütülmüştür. Araştırmanın evrenini 2010-2011 eğitim-öğretim yılında Mardin İli Merkez İlçede görev yapan yönetici ve eğitim denetmenleri oluşturmaktadır. Araştırmada Gök (2009) tarafından geliştirilen ölçme aracı kullanılmıştır. Araştırmada yönetici ve öğretmenlerden toplanan verilerin analizinde frekans ve aritmetik ortalamalar hesaplanarak ve gerekli testler yapılarak ilgili tablolar oluşturulmuş ve yorumlanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre kurum denetimi sırasında okul müdürleri, müdür yardımcıları ve eğitim denetmenlerinin karşılaştıkları sorunlar “orta” düzeydedir. Kurum denetimi sırasında karşılaşılan sorunlara ilişkin okul müdürü, müdür yardımcısı ve eğitim denetmenlerinin görüşleri arasında anlamlı bir farkın olmadığı görülmüştür. Kıdem ve eğitim değişkeni açısından da denek görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Anahtar sözcükler: İlköğretim Okulu, kurum denetimi, yönetici, denetmen

SUPERVISOR AND ADMINISTRATOR OPINIONS RELATING TO ENCOUNTERED PROBLEMS DURING THE FOUNDATION SUPERVISION OF ELEMENTARY SCHOOLS

Abstract

The aim of this research is to present the views of education supervisors and school directors related to encountered problems during the foundation supervision of elementary schools. The research is carried out with survey model. Directors and education supervisors who work in Mardin city central district in 2011-2012 academic year generate the universe of the research. In the research, evaluation instrument developing by Gök(2009) is used. In the research, in analysis of datas which is collected from the directors and the teachers, relevant tables are constituted and interpreted by calculating frequency and arithmetic means and executing required tests. According to the research results, the problems that the school managers, deputy managers and education supervisors encounter during the foundation supervision are on the medium level. It is observed that there isn't a significant difference between the views of school managers, deputy managers and the education supervisors relating to the encountered problems during the foundation supervision. There isn't also found a significant difference between the experimental views in the sense of education variable.

Key words: Primary school, foundation supervision, administrator, supervisor

GİRİŞ

Milli Eğitim Bakanlığı'nda denetim hizmetleri; merkez örgütü birimi olan ve ülke genelinde görev yapan Rehberlik ve Denetim Başkanlığı ile tasra örgütü birimi olarak il genelinde görev yapan Eğitim Denetmenleri Başkanlığı tarafından yürütülmektedir.

Denetim, örgütsel eylemlerin kabul edilen amaçlar doğrultusunda, saptanan ilk ve kurallara uygun olup olmadığının anlaşılması süreci olarak düşünülebilir. Denetimin temel amacı, örgütün amaçlarının gerçekleştirilme derecesini saptamak, daha iyi sonuçlar almak için gerekli önlemleri almak ve süreci geliştirmektir (Aydın, 1993: 1). Denetimde amaç, öğrencilerin nitelikli yetişmelerini sağlamak için bu konuda görevli, yönetici, öğretmen ve diğer ilgililere yardım ve rehberlik etmektir (Bilir, 1992). Bu bağlamda denetim, öğretme ve öğrenme sürecinin geliştirilmesi için bir yardımdır (Wiles, 1963).

Her kurumun amacına ulaşabilmesi için sahip olduğu ve yararlanabileceği kaynakları en iyi şekilde kullanması gerekir. Örgütün amaçlarına ulaşma derecesi, kaynakları kullanabilme derecesine bağlıdır. Bu nedenle, kurum çalışmalarının sürekli olarak gözetim ve denetim altında tutulması zorunludur. Bundan da önemlisi, ürün ve verimliliğin yakından izlenmesi ve sürekli olarak ürün artışı sağlayacak önlemlerin alınması gereklidir. Çıktının istenilen nitelikte olup olmadığının belirlenmesi ancak değerlendirme yoluyla öğrenilebilir. Değerlendirmenin çeşitli yollarından biri de denetimdir.

Denetim, yönetim süreçlerinin ve okul yönetiminin bir ögesidir. Denetim, önceden kararlaştırılmış eğitim ve öğretim amaçlarının gerçekleşme derecesini bulmaya yarar (Bursalıoğlu, 1991: 29). Bu bağlamda denetimin amacı örgütün amaçlarını gerçekleştirme düzeyini belirlemektir. Yani ilköğretim kurumlarında yapılan denetim; kurumun amaçlarının gerçekleşme derecesini bulmaya yarar. Ülkemizde bulunan resmi ve özel ilköğretim kurumlarında Eğitim Denetmenlerince yapılan rehberlik ve denetimde amaçlanan bu kurumları daha etkili ve verimli hale getirmektir.

Eğitim sisteminde denetim, ders denetimi ve kurum denetimi olmak üzere ikiye ayrılır. Ders denetimi; bir eğitim kurumunda görev yapan öğretmenlerin eğitim ve öğretim faaliyetlerindeki çalışmalarının gözlenmesi, incelenmesi ve değerlendirilmesidir. Kurum denetimi; bir eğitim örgütünün amaçları gerçekleştirmede insan ve madde kaynaklarının sağlanma, yararlanılma durumunun gözlenmesi, kontrol edilmesi ve belli kriterlere göre değerlendirilmesidir (Taymaz, 1997: 24). Eğitim sisteminde denetimin amacı, eğitim hizmetlerini üreten okulun etkililiğini sağlamak ve sürdürmektir. Eğitim örgütlerinde, etkililiği sağlamaya ve sürdürmeye yönelik denetimin rehberlik ve geliştiricilik yönü ağır basar (Başaran, 1988; Kaya, 1991)

Okul sayılarındaki artış, eğitimde yasa ve yönetmeliklerin getirdiği kuralların artması, okulların bu kurallara uyup uymadığının izlenmesi, eşgüdümleme, işbaşında yetiştirme, öğretmenlere kılavuzluk etme, işleyişi ve süreci işlemeyi izleme gibi görevler eğitim yönetiminin yanında eğitimde denetimi gerekli kılmıştır (Başaran, 1998: 65). Okul yönetimlerinin, eğitim sisteminin amaçlarını ne derece gerçekleştirebildiklerini anlayabilmek ve daha üst düzeyde gerçekleştirebilmek için denetime ihtiyaç duyulmaktadır.

Eğitim kurumlarının çalışmalarının değerlendirilmesinde amaç; kurumun daha etkili ve verimli hale getirilmesidir. Türk eğitim sisteminde ilköğretim kurumlarının denetimi Eğitim Denetmenlerince yapılmaktadır. Bu araştırma ile ilköğretim kurumlarının denetiminde; denetim anında karşılaşılan sorunların ortaya konulması amaçlanmıştır. Belirtilen amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

Kurum denetimi sırasında:

- Okul müdürlerinin, okul müdür yardımcılarının ve eğitim denetmenlerinin karşılaştığı sorunlar nelerdir?
- Okul müdürlerinin, müdür yardımcılarının ve eğitim denetmenlerinin karşılaştığı sorunlar arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- Okul müdürlerinin, müdür yardımcılarının ve eğitim denetmenlerinin görüşleri arasında kıdem ve eğitim değişkeni açısından anlamlı bir fark var mıdır?

YÖNTEM

Arastırmanın Modeli

Arastırma tarama modelindedir. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Bu yaklaşımda araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne kendi koşulları içerisinde ve var olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2012). Bir başka tanıma göre tarama modeli: Bir grubun belirli özelliklerini belirlemek için verilerin toplanmasını amaçlayan çalışmalara tarama (survey) araştırması denir (Büyüköztürk, 2010: 16). Bu doğrultuda yapılan bu çalışma ile Mardin ili merkez

ilçesinde bulunan ilköğretim okullarında görev yapan yönetici ve eğitim denetmenlerinin ilköğretim okullarının kurum denetiminde karşılaşılan sorunlara ilişkin görüşleri var olan sekliyle betimlenmeye çalışılmıştır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini; 2010 - 2011 eğitim öğretim yılında Mardin ili merkez ilçesindeki ilköğretim okullarında görev yapan okul müdürü, okul müdür yardımcısı ve Mardin İli'nde bulunan eğitim denetmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın evreni kapsamında 44 ilköğretim okulunda, 44 okul müdürü, 61 müdür yardımcısı ve EğitimDenetmenleri Başkanlığında görev yapan 50 il eğitim denetmeni olmak üzere toplam 155 kişiye ulaşılması hedeflenmiştir. Araştırmada evrenin tamamına ulaşılacağı düşünüldüğü için örneklem alma yoluna gidilmemiştir. Araştırma için 44 ilköğretim okulunda görev yapan 43 okul müdürü, 59 müdür yardımcısı ve Mardin Eğitim Denetmenleri Başkanlığında görev yapan ve araştırmaya katılmayı kabul eden 50 il eğitim denetmenine ulaşılmıştır.

Verilerin Toplanması

Araştırmada veri toplama aracı olarak; Gök tarafından yönetici ve denetmenleri için geliştirilen ölçme aracı kullanılmıştır. Mardin ili merkez ilçede bulunan ilköğretim okullarında görev yapan yöneticilerin ve Mardin ili eğitim denetmenlerinin ilköğretim okullarında kurum denetimine ilişkin denetmen ve yönetici görüşleri ölçme aracı kullanılarak araştırma verileri toplanmıştır. Ölçme aracının uygulanabilmesi için Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü ile Mardin Milli Eğitim Müdürlüğü arasında resmi yazışmalar yapılarak Mardin Milli Eğitim Müdürlüğü'nden araştırma izni alınmıştır. Ölçme aracı Mardin merkez ilçesinde bulunan okul yöneticilerine ve eğitim denetmenlerine araştırmacı tarafından dağıtılmış, araştırmacı tarafından toplanmıştır.

Ölçme aracı 44 müdür, 61 müdür yardımcısı ve 50 denetmen olmak üzere toplam 155 kişiye dağıtılmıştır. Ölçme aracı gönderilen 44 müdürden 43'ü, 61 müdür yardımcısından 59'u ve 50 eğitim denetmenden 50'sinden ölçme aracı geri dönmüştür. Geri dönen ve değerlendirmeye alınan 44 müdürden 43'ünün, 61 müdür yardımcısından 59'unun ve 50 eğitim denetmenden 50'sinin ölçme araçları değerlendirmeye alınmıştır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmanın veri toplama aracı iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde yönetici ve denetmenlerin kişisel bilgilerini elde etmek amacıyla kişisel bilgi formu hazırlanmıştır. Kişisel bilgi formunda denetmen ve yöneticilerle ilgili kişisel bilgilere ulaşmak için maddeler bulunmaktadır. Bu bölümde denetmen ve yöneticilere cinsiyet, mesleki kıdem, eğitim durumu, üstlendikleri görevleri (il eğitim denetmeni, müdür, müdür yardımcısı), sorulmuştur. İkinci bölümde ilköğretim okullarında görevli yönetici ve eğitim denetmenlerine ilköğretim okullarında kurum denetiminde karşılaşılan sorunlara ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla Gök (2009) tarafından geliştirilen "ölçme aracı" kullanılmıştır. Ölçme aracının her boyutunun kendi içindeki iç tutarlılığına (Cronbach Alpha) araştırmacı tarafından da bakılmış; ölçme aracının Cronbach Alpha değeri (güvenilirlik katsayısı) .93,8 olarak bulunmuştur.

Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler SPSS paket programı ile analiz edilmiştir. Araştırmaya katılan yönetici ve eğitim denetmenlerinin görüşlerine ilişkin verilerin frekans, yüzde, aritmetik ortalama ve standart sapmalarına bakılmıştır. Okul müdürü, müdür yardımcısı ve eğitim denetmenlerinin görüşleri arasında anlamlı farklılık olup olmadığını belirlemek üzere "Tek Yönlü Varyans Analizi" yapılmıştır.

BULGULAR

Araştırma için Mardin ili merkez ilçede bulunan 44 ilköğretim okulunda görev yapan 44 okul müdürü, 61 müdür yardımcısı olmak üzere 105 yönetici ve Mardin İlinde görev yapan 50 eğitim denetmenine anket verilmiş; 43 okul müdürü, 59 müdür yardımcısı ve 50 eğitim denetmeninin anketi geçerli kabul edilmiş ve araştırma yapılmıştır. Araştırmaya katılanların görev dağılımları tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1: Araştırma Evreninde Yer Alan Grupların Görevler Dağılımları

Görev	f	%
Okul Müdürü	43	28,3
Müdür Yardımcısı	59	38,8
Eğitim Denetmeni	50	32,9
Toplam	152	100,0

Tablo 1'e göre araştırmaya katılanların katılımcıların % 28,3'ünü okul müdürü, % 38,8'ini okul müdür yardımcısı ve % 32,9'unu da denetmenler oluşturmaktadır.

Tablo 2: Okul Müdürlerinin, Müdür Yardımcılarının ve Eğitim Denetmenlerinin Kurum Denetimi Sırasında Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Bulgular

Sorular	Gruplar					
	Müdür		Müdür Yardımcısı		Denetmen	
	\bar{X}	SS	\bar{X}	SS	\bar{X}	SS
10.Kurum denetiminin grup denetimi yöntemiyle yapılıyor olması	3,18	1,54	2,89	1,38	2,52	1,28
11.Denetime müfettişin plansız başlaması	2,86	1,48	2,57	1,34	2,86	1,39
12.Kurum denetiminde sadece durum saptamayla yetinilmesi	3,55	1,31	3,16	1,27	3,20	1,27
13. Müfettişin yöneticinin psikolojik durumunu bilmemesi	3,60	1,39	4,11	2,76	2,98	1,28
14.Müfettişin yöneticini öğretmenlerin ve çalışanların yanında eleştirmesi	2,90	1,60	2,94	1,49	2,92	1,33
15.Rehberlik ve teftiş yönergesinde incelenecek durumların nicelik olarak fazla olması	3,62	1,36	3,81	1,13	3,18	1,15
16.Değerlendirme ölçütlerinin okul yöneticileri tarafından bilinmemesi	2,93	1,40	3,15	1,44	3,34	1,25
17.Denetim yapan müfettişlerin ortak ölçütler kullanmaması	3,62	1,30	3,72	1,18	3,54	1,12
18.Müfettişin yöneticinin makam masasına oturması	3,65	1,64	3,67	1,54	2,74	1,42
19.Müfettişin yöneticilere gerekli rehberliği sağlayamaması	3,69	1,38	3,52	1,27	2,40	1,03
20.Yöneticilerin müfettişten mesleki rehberlik istememesi	3,53	1,35	3,15	1,31	3,54	1,12
21.Yöneticinin denetim sırasındaki olumsuz tutum ve davranışları	2,95	1,39	2,79	1,27	3,24	0,98
22.Yöneticinin mesleki yeterliliğinin eksikliği	3,37	1,29	3,08	1,11	3,78	1,05
23.Müfettişin mesleki yeterliliğinin eksikliği	3,04	1,32	3,03	1,11	2,80	1,16
24-Okul yöneticisinin de kurumdaki etkinlikleri izleme ve değerlendirme görevinin olması	2,83	1,28	3,01	1,26	2,40	1,27
25.Müfettişler arasındaki iş bölümü nedeniyle, farklı konuların gözlemlenmesi bütünün dikkatte kaçması	3,00	1,27	3,23	1,16	2,88	0,98
26.Denetim sırasında eleştirilerin nesnel olmaması	3,23	1,26	3,20	1,24	2,68	0,99
27.Denetim sırasında eleştirilere tepki gösterilmesi	3,06	1,26	3,18	1,10	2,76	1,09
28.Denetim sırasında övgülerin nesnel olmaması	3,11	1,15	3,20	1,14	2,50	0,88
29.Okul yöneticileri ile informal ilişkiler kurulması	2,83	1,19	2,84	1,28	2,84	1,14
30.Kurumun yıllık çalışma programının olmaması	2,74	1,36	2,76	1,38	3,30	1,27

Okul müdürlerinin 0.85 standart sapmayla kurum denetimi sırasında karşılaşılan sorunlar boyutuna ilişkin görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X} = 3,20$ bulunmuştur. Bu ortalamaya dayanarak okul müdürlerinin kurum denetimi sırasında yaşadıkları sorunların "Orta" düzeyde olduğu söylenebilir.

Okul müdürlerinin; Kurum denetiminde sadece durum saptamayla yetinilmesini çok önemli bir sorun olarak gördükleri bulgusunun Seçkin'in (1978) de yaptığı "Müfettiş Yeterlilikleri konulu araştırmasındaki;

denetmenler teftişin değiştirme işlevinden çok sürdürme işlevini önemsemektedirler bulgusunun desteklediği söylenebilir.

Okul müdürlerinin; denetmenin yöneticinin psikolojik durumunu bilmemesi, Denetim yapan müfettişlerin ortak ölçütler kullanmaması sorunlarını çok önemli gördükleri bulgusunu Akbaba ve Memişoğlu'nun (2008) de yaptığı, " Performans Değerlendirmesine İlişkin Öğretmen, Yönetici ve Müfettiş Görüşleri" adlı çalışmada tespit edilen, yapılan denetimleri istenilen düzeyde olmadığı, beklentileri karşılamadığı, ayrıca çağdaş denetim ilkeleriyle tutarlı olmadığı, bulgusunun destekle niteliktedir.

Müdür yardımcılarının 0.76 standart sapmayla kurum denetimi sırasında karşılaşılan sorunlar boyutuna ilişkin görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X} = 3.19$ bulunmuştur. Bu ortalamayla dayanarak müdür yardımcılarının kurum denetimi sırasında yaşadıkları sorunların "Orta" düzeyde olduğu söylenebilir. Tablo 2 incelendiğinde müdür yardımcılarının, "Müfettişin yöneticinin psikolojik durumunu bilmemesi" sorununu $\bar{x} = 4.11$, "Rehberlik ve teftiş yönergesinde incelenecek durumların nicelik olarak fazla olması" sorununu $\bar{x} = 3.81$, "Müfettişin yöneticinin makam masasına oturması" sorununu $\bar{x} = 3,67$, "Müfettişin yöneticilere gerekli rehberliği sağlayamaması" sorununu $\bar{x} = 3,52$ aritmetik ortalama ile çok önemli sorun olarak görmektedirler.

Müdür yardımcılarının; "Müfettişin yöneticinin psikolojik durumunu bilmemesi" ve "Müfettişin yöneticilere gerekli rehberliği sağlayamaması" sorunlarını çok önemli gördükleri bulgusunu Rowley'in (1999) da yaptığı, "Yeni Öğretmenlerin desteklenmesi ve İyi Bir Rehber" adlı çalışmada tespit edilen ...rehberlik yapan kişinin yardım etmeyi kendine amaç edinmiş olması, empatik bir yaklaşımla öğretmeni anlayabilmesi ve önyargısız olarak kabul edebilmesi gerekir, istendik bir rehber, öğretmene gereksinim duyduğu öğretimsel destek konusunda yeterli olmalı, öğretmene sürekli ümit ve iyimserlik aşılmalıdır bulgusunun desteklediği söylenebilir.

Denetmenlerin 0.64 standart sapmayla kurum denetimi sırasında karşılaşılan sorunlar boyutuna ilişkin görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X} = 2.97$ bulunmuştur. Bu ortalamayla dayanarak denetmenlerin kurum denetimi sırasında yaşadıkları sorunların "Orta" düzeyde olduğu söylenebilir.

Tablo 2 incelendiğinde, denetmenlerin "Yöneticinin mesleki yeterliliğinin eksikliği" sorununu $\bar{x} = 3.78$, "Yöneticilerin müfettişten mesleki rehberlik istememesi" sorununu $\bar{x} = 3.54$, "Denetim yapan müfettişlerin ortak ölçütler kullanmaması" sorununu $\bar{x} = 3.54$ aritmetik ortalama ile çok önemli bir sorun olarak görmektedirler.

Eğitim denetmenlerinin; "Yöneticilerin müfettişten mesleki rehberlik istememesi" sorununu çok önemli bir sorun olarak gördükleri bulgusunu Özmen ve Güngör 'ün (2008) de yaptığı " Eğitim Denetiminde Etik" adlı çalışmada elde edilen; okul müdürlerinin, başkalarının görüşlerine değer verme, eleştirilere açık olma, farklılıklara karşı hoşgörülü olma vb. tutumları yetersiz bulunmuştur bulgusunun desteklediği söylenebilir.

Tablo 3 : Kurum Denetimi Sırasında Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Eğitim Denetimi, Müdür ve Müdür Yardımcısı Görüşlerine İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi

Boyut	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Denetim Sırasında Karşılaşılan Sorunlar	Gruplar Arası	1,761	2	0,866	1,525	0,221
	Gruplar İçi	84,562	149	0,568		
	Toplam	86,293	151			

Tablo 3'te görüldüğü gibi okul müdürü, müdür yardımcısı ve eğitim denetmenlerinin "Kurum Denetimi Sırasında Karşılaşılan Sorunlara" ilişkin denek görüşleri arasında görev durumu değişkeni bakımından anlamlı

bir farkın bulunup bulunmadığını tespit etmek amacıyla yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi sonuçlarına göre “Kurum Denetimi Sırasında Karşılaşılan Sorunlar” alt boyutunda $p > 0.5$ bulunmuştur. Bu değer görev durumu değişkeni açısından denek görüşleri arasında kurum denetimi sırasında karşılaşılan sorunlar boyutunda .05 düzeyinde anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir.

Okul müdürü, müdür yardımcısı ve eğitim denetmenlerinin kurum denetimi sırasında karşılaştıkları sorunlara ilişkin denek görüşleri arasında kıdem ve eğitim değişkeni açısından anlamlı bir farkın bulunup bulunmadığını tespit etmek amacıyla yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçlarına göre $p > .05$ bulunmuştur. Bu değer kıdem ve eğitim değişkenleri açısından denek görüşleri arasında .05 düzeyinde anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Kurum denetimi sırasında karşılaşılan sorunlara ilişkin yirmi bir sorundan denetmenler üç sorunu, okul müdürleri yedi sorunu ve müdür yardımcıları dört sorunu çok önemli derece sorun olarak değerlendirdikleri görülmektedir. Okul müdürünün müdür yardımcısından çok daha fazla sorun yaşıyor olması; okuldaki yöneticiler arasında işbölümünün insan kaynakları yönetimine uygun olarak yapılmadığı, okul yönetimlerinde ekip anlayışının olmadığı ve buna bağlı olarak denetim sırasında var olduğu düşünülen sorunları okul müdürlerinin sahiplendikleri bu nedenle müdürlerin bu sorunları müdür yardımcılarında daha çok hissettikleri şeklinde açıklanabilir.

Müdürler; denetmenin yöneticilere gerekli rehberliği sağlayamaması, denetmenin yöneticinin makam masasına oturması, rehberlik ve teftiş yönergesinde incelenecek durumların nicelik olarak fazla olması, denetmenin yöneticinin psikolojik durumunu bilmemesi, kurum denetiminde sadece durum saptamayla yetinilmesi, denetim yapan denetmenlerin ortak ölçütler kullanmaması, yöneticilerin denetmenden mesleki rehberlik istememesi sorunlarını çok önemli bir sorun olarak görmektedirler.

Müdür yardımcıları; denetmenin yöneticinin psikolojik durumunu bilmemesi, rehberlik ve teftiş yönergesinde incelenecek durumların nicelik olarak fazla olması, denetmenin yöneticinin makam masasına oturması, denetmenin yöneticilere gerekli rehberliği sağlayamaması sorunlarını çok önemli derecede sorun olarak görmektedirler.

Eğitim denetmenleri; Yöneticinin mesleki yeterliliğinin eksikliği, yöneticilerin denetmenden mesleki rehberlik istememesi, denetim yapan denetmenlerin ortak ölçütler kullanmaması sorunlarını çok önemli derecede sorun olarak görmektedirler.

Kurum denetimi sırasında karşılaşılan sorunlar boyutuna ilişkin katılımcıların görüşlerinin aritmetik ortalamasına dayanarak; okul müdürlerinin, müdür yardımcılarının ve denetmenlerin “Orta” düzeyde sorun yaşadıkları söylenebilir.

Kurum denetimi sırasında karşılaşılan sorunlar alt boyutuna ilişkin; okul müdürleri, müdür yardımcıları ve eğitim denetmenlerinin görüşleri arasında görev durumu, kıdem durumu ve eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmüştür.

ÖNERİLER

- 1- Kurum denetimi sırasında karşılaşılan sorunlar boyutuna ilişkin; okul müdürlerinin, müdür yardımcılarının ve denetmenlerin “Orta” düzeyde sorun yaşadıkları sonucuna varılmıştır. Bu nedenle, kurum denetiminin önemi ve içeriğinin anlaşılması için çeşitli kurslar düzenlenerek, yöneticilerin bu kurslardan geçmeleri sağlanabilir.
- 2- Eğitim denetmenlerinin, gereksinim duydukları hizmetiçi eğitimden geçirilerek, çağdaş denetim ilkeleri yönünden yeterli düzeye gelmeleri sağlanabilir.
- 3- Yöneticilerin mesleki yeterlilikleri geliştirilmeli, denetimle ilgili yasal düzenlemeleri takip edebileceği bir sistem oluşturulabilir.

4-Bu araştırmanın evrenini Mardin ili merkez ilçede bulunan ilköğretim okulları oluşturmaktadır. Araştırma evreni genişletilerek belde ve köy okulları da çalışma kapsamına alınabilir.

5- Araştırma farklı hizmet bölgelerinde yer alan kentlerde yapılarak sonuçlar karşılaştırılabilir.

6-Bu araştırma tarama modelinde nicel bir araştırmadır. Veriler araştırmacı tarafından dağıtılan ölçme aracı aracılığıyla toplanmıştır. Nitel araştırma yöntemleri ile daha sınırlı bir grupla da çalışılabilir.

Not: Bu çalışma 07-09 Kasım 2012 tarihlerinde Antalya’da 16 Ülkenin katılımıyla düzenlenen “World Conference on Educational and Instructional Studies - WCEIS-2012”da sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

KAYNAKÇA

Akbaba Altun, S.; Memişoğlu, S. P. (2008). Performans değerlendirmesine ilişkin öğretmen yönetici ve müfettiş görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*,(54);151-179).

Aydın, M. (2007). *Çağdaş Eğitim Denetimi*. Ankara: Hatipoğlu Yayınevi.

Başaran,İ.E. (1988). *Eğitim Yönetimi*. Ankara: Gül Yayınevi.

Bilir, M. (1992). “Teftiş Sisteminin Yapı ve İşleyişi,” *Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, Cilt 25, sayı 1,

Bursalıoğlu, Z. (2002). *Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış*. Ankara: Pegem Akademi.

Büyüköztürk, Ş. (2010). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.

Gök, T. (2009). *İlköğretim Okullarının Kurum Denetiminde Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Müfettiş ve Okul Müdürü Görüşleri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Muğla: Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Karasar, N. (2012). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Kaya, Y. (1991). *Eğitim Yönetimi: Kuram ve Türkiye’deki Uygulama*. Ankara: Set Ofset Matbaacılık.

Özmen F. Güngör ,A. (2008). *Eğitim Denetiminde Etik. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (15);137-155).

Rowley, B. (1999) James. Supporting New Teachers. *Educational Leadership*. Vol: 56. Issue:8.

Seçkin, N. (1978). *Milli Eğitim Bakanlığı Müfettişlerinin Yeterlilikleri*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi.

Taymaz, H. (1997). *Eğitim Sisteminde Teftiş*. Ankara: Pegem Yayıncılık.

Wiles, K. (1963). *Supervision for Better Schools*. Prentice-Hall Inc. Englewood Cliffs, N.J.